

Hlavné faktory finančnej stability na Slovensku v prvom polroku 2012

Ján Klacso, Štefan Rychtárik
Národná banka Slovenska

Súčasný vývoj v eurozóne potvrdzuje dôležitosť otázky finančnej stability. Kombinácia neudržateľného verejného dlhu, slabého ekonomického rastu a nedostatku kapitálu a likvidity vo viacerých európskych bankových skupinách vytvára začarovaný kruh, pričom neexistuje jednoznačné východisko zo súčasnej situácie. Hlavné riziká ovplyvňujúce finančnú stabilitu možno zhrnúť do štyroch kategórií. Prvou je kreditné riziko podnikov a domácností ovplyvnené najmä slabším makroekonomickým vývojom. Vzhľadom na vysokú kapitálovú primeranosť a primeranú politiku v oblasti opravných položiek sa ale toto riziko javí ako zvládnuteľné z pohľadu bankového sektora. Do druhej kategórie možno zaradiť vysokú koncentráciu slovenských štátnych dlhopisov v portfóliách bánk. Z dôvodu tejto koncentrácie aj menšie pohyby cien domácich štátnych dlhopisov môžu viesť k výraznejším stratám z precenenia. Toto riziko je však do veľkej miery zmiernené držbou veľkej časti týchto dlhopisov v portfóliu cenných papierov držaných do splatnosti. Tretím, závažnejším faktorom je klesajúca ziskovosť ovplyvnená slabším úverovým trhom, rastúcim konkurenčným tlakom a fiškálnou politikou. Posledné riziko vychádza z kombinácie vysokej miery zahraničného vlastníctva domácich bánk a ideologického smerovania európskej finančnej regulácie, ktoré je zamerané na veľké európske bankové skupiny a systematicky podceňuje význam stability bankového sektora na úrovni členských štátov.

V prvom polroku vplývali na finančnú stabilitu na Slovensku viaceré trendy finančného aj nefinančného charakteru. Zo štruktúry slovenského bankového sektora vyplýva, že na finančnú stabilitu má priamy vplyv naďalej najmä vývoj v domácom prostredí. Vývoj na zahraničných finančných trhoch a vývoj globálnej ekonomiky má dopad na domáci finančný sektor najmä nepriamo cez vplyv na domácu ekonomiku alebo cez materské bankové skupiny.

SPOMALENIE TOKU ÚVEROV PODNIKOM A DOMÁCNOSTIAM

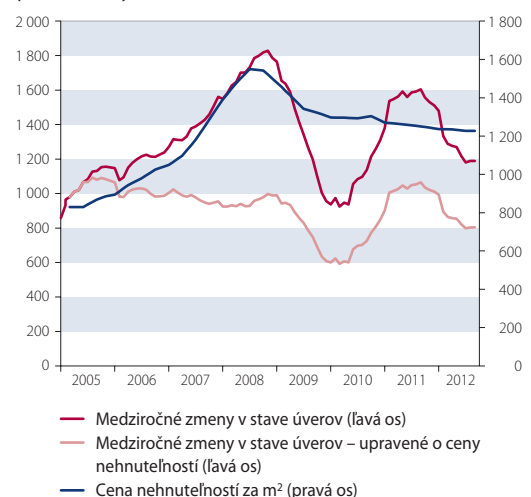
Prvý polrok 2012 sa niesol v znamení spomaľovania rastu úverov podnikom a domácnostiam. Pri domácnostiach sa tempo medziročného rastu vrátilo na úroveň z roku 2006, respektíve z obdobia najväčšieho ekonomického prepadu v roku 2009. Chladnutie trhu úverov na bývanie je navyše citelnejšie aj po odstránení vplyvu pohybov cien nehnuteľností, ktoré majú dominantný vplyv na nominálne výšky úverov na bývanie. Medziročný pokles nárastu objemu úverov nedokázal zvrátiť ani trend mierneho zvyšovania pomeru výšky úveru k hodnote zabezpečenia (tzv. LTV).

Spomaľovanie dynamiky inak stále rastúceho trhu úverov na bývanie možno vysvetliť viacerými faktormi na strane ponuky a dopytu. Vzhľadom na skutočnosť, že úverové štandardy na úvery domácnostiam nie sú nastavené na neprimerane prísnych úrovniach a zároveň mimoriadne uvoľnená menová politika drží cenu úverov na his-

torických minimách aj napriek rastúcemu kreditnému riziku, však budú dominantné dôvody skôr na strane dopytu. Medzi hlavné faktory slabšieho dopytu môžeme zaradiť najmä nízku spotrebiteľskú dôveru, ktorá súvisí s neistotou na trhu práce, a celkové očakávania, pokiaľ ide o ďalší vývoj na trhu nehnuteľností.

V prípade úverov podnikom je spomaľovanie toku úverov oveľa silnejšie. Na rozdiel od úverov na bývanie, ktoré stále rastú, úvery podnikom už

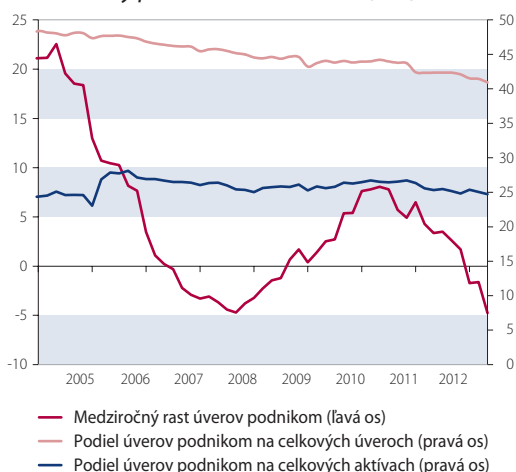
Graf 1 Úvery poskytnuté domácnostiam (v mil. EUR)

Zdroj: NBS, vlastné výpočty.

Graf 2 Úvery podnikovému sektoru (v %)

Zdroj: NBS.

dosahujú medziročný pokles. Opakuje sa tým vývoj z roku 2009, ktorý bol spojený s dramatickým poklesom tržieb v podnikovom sektore a dynamickým nárastom delikvencie pri splácaní úverov. V aktuálnom období však tržby podnikového sektora rastú a zlyhané úvery sa držia na síce zvýšenej, ale stabilnej úrovni. Podobne ako v prípade domácností sú dôvody poklesu úverov tak na strane dopytu, ako aj ponuky. V tomto prípade sú však citelným faktorom sprísnené úverové štandardy, ktorých dôvodom sú najmä obavy bánk z ďalšieho makroekonomického vývoja.

Z pohľadu finančnej stability ide o zmiešaný jav. Na jednej strane spomalenie toku úverov je pre bankový sektor takmer vždy negatívnym javom. Banky to v podstate okamžite pocítili na poklese úrokových príjmov, ktoré sú uholným kameňom ziskovosti slovenského bankového sektora. Pomalší nárast portfólia úverov alebo dokonca jeho pokles (úvery podnikom) zároveň tlačí banky do vyššej aktivity, čo sa týka zlyhaných úverov. Pri stagnácii portfólia a príliš pomalom čistení portfólií by podiel zlyhaných úverov na celkových úveroch rýchlo rástol. Negatívnym dopadom pomalšieho rastu úverov by mohla byť aj reakcia bankového sektora v podobe neprimeranej konkurencie, ktorá by tlačila banky, aby neadekvátne uvoľnili úverové štandardy vedúce k zvýšenému kreditnému riziku. Na druhej strane pomalší rast úverov môže mať aj pozitívne prvky. Celková zadlženosť podnikov a domácností, ktorá je hlavným faktorom ich celkovej zraniteľnosti, by mohla klesnúť, čo by bezpochyby prinieslo dlhodobé pozitíva. Táto otázka je o to aktuálnejšia, že úroveň zadlženia podnikov a domácností v západnej Európe, ktorá sa dlho považovala za referenciu pre krajiny strednej Európy, sa dnes ukazuje ako prinajmenšom problematická. Spomínaná vyššia konkurencia by sa mohla prejavovať pozitívne, čo sa týka kryštalizácie bankového sektora. Je totiž pravdepodobné, že takéto nepriaznivé okolnosti lepšie zvládnu banky s lepšou stratégiou a vyššou efektívnosťou, čo by

mohlo viesť k posilneniu zdravšej časti domáceho bankového sektora. Celkom nejednoznačným dopadom je potenciálny tlak na pokles cien nehnuteľností. Napriek tomu, že všeobecne sa považuje pokles cien nehnuteľností za nežiaduci jav (najmä z pohľadu majiteľov nehnuteľností a bánk, ktoré ich používajú ako zabezpečenie úverov), nie je možné urobiť záver, že rast cien nehnuteľností by bol výhodou pre všetkých účastníkov trhu alebo celkovým prínosom pre finančnú stabilitu.

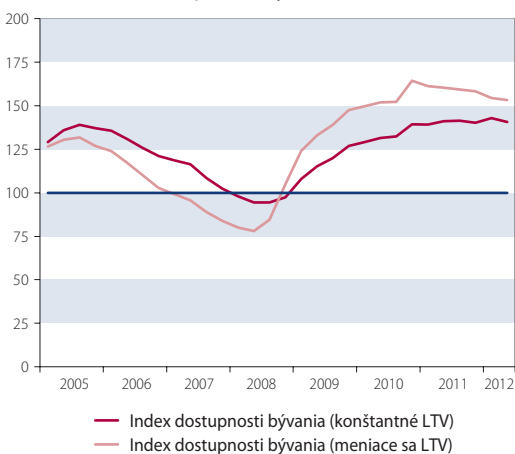
V RIZIKOVOM PROFILE BANKOVÉHO SEKTORA NAĎALEJ DOMINUJE KREDITNÉ RIZIKO

Bankový sektor aj naďalej čelí najmä rizikám plyvúcim z úverov poskytnutých domácnostiam a podnikovému sektoru, ako aj úrokovému riziku (vrátane rizika suverénnych štátov) vyplývajúceho z investícií do dlhopisov. Ostatné trhové riziká a riziko likvidity sa aktuálne javia ako menej významný faktor pre sektor ako celok.

Napriek mierne rastúcemu podielu úverov poskytnutých domácnostiam v omeškaní do 90 dní, podiel zlyhaných úverov, ako aj ich objem počas prvého polroka 2012 zaznamenal pokles. Znižovanie objemu sa pritom dosiahlo predovšetkým splatením zlyhaných úverov alebo zlepšením ich kvality.

Iba menej výrazné zmeny v kreditnom riziku domácností sú dôsledkom vývoja viacerých faktorov, ktoré na toto riziko vplyvajú. Nárast nominálnych miezd a pokles úrokových sadzieb na úvery možno vo všeobecnosti považovať za pozitívum z pohľadu kreditného rizika, kým pomerne vysoká inflácia by mala mať skôr negatívny vplyv na schopnosť domácností splácať svoje záväzky. Pokračujúci pokles cien rezidenčných nehnuteľností by mal zmierniť riziko nesplatenia v prípade úverov poskytnutých v budúcnosti, no pre banky

Graf 3 Index dostupnosti bývania

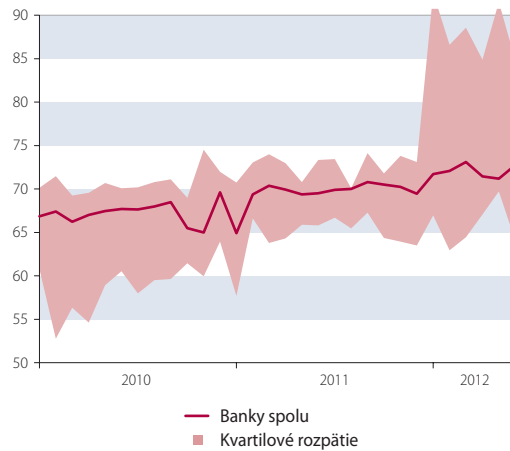

Zdroj: NBS, Štatistický úrad SR, vlastné výpočty.

Poznámka: Index vyjadruje pomer disponibilného príjmu a splátky úveru. Metodika výpočtu indexu dostupnosti bývania je opísaná v: Rychtárik, Š. – Krčmár, M. [2011] Vývoj na trhu úverov na bývanie a jeho interpretácia. In *Nehnuteľnosti a bývanie 2010/číslo 2*. Bratislava, 2010.

Graf 4 Pomer objemu nových úverov na bývanie k hodnote ich zabezpečenia (v %)

Zdroj: NBS.

Poznámka: Údaj za bankový sektor vyjadruje priemer vážený aktivitami všetkých bánk.

Graf 5 Medziročný rast tržieb v rôznych vzorkách podnikov (v %)

Zdroj: ŠÚ SR, NBS, vlastné výpočty.

Poznámka: Vzorka podnikov zahŕňa približne 4500 podnikov, ktoré pokrývajú asi 30 % podnikových klientov bánk z hľadiska objemu poskytnutých úverov. Tržby vážené vystavením odvetviám predstavuje váženie objemom úverov, ktorý banky poskytli do daného odvetvia.

je dôležitejší vplyv tohto poklesu vo forme nižšej hodnoty kolaterálu pri úveroch, ktoré aktuálne vykazujú vo svojom portfóliu. So znižujúcou sa hodnotou kolaterálu sa totiž zvyšuje objem straty, ktorú by mali banky znášať v prípade zlyhania týchto úverov. Nezamestnanosť v prvom polroku síce mierne poklesla, z pohľadu dlhodobého trendu je však dôležitý rast podielu vyšších a stredných príjmových kategórií na celkovom počte nezamestnaných. Práve tieto skupiny majú najväčší podiel na objeme úverov zabezpečených nehnuteľnosťou. Pozitívne možno hodnotiť vývoj spotrebiteľskej dôvery, keď hodnota tohto ukazovateľa sa po výraznom prepade na konci roka 2011 vrátila v priebehu prvých troch mesiacov roka 2012 na hodnoty zo začiatku predchádzajúceho roka. Napriek tomu ostáva spotrebiteľská dôvera na nízkych hodnotách. Pomerne výrazná neistota, čo sa týka budúceho vývoja fundamentov ovplyvňujúcich kreditné riziko, sa prejavila aj na sprísnených úverových štandardoch zo strany bánk.

Negatívnym javom bol nárast pomeru objemu nových úverov k zabezpečeniu vo vybraných bankách. Vývoj v tejto oblasti bol do veľkej miery ovplyvnený konkurenčným bojom v bankovom sektore, pričom najmä v prostredí klesajúcich cien rezidenčných nehnuteľností si takýmto spôsobom banky zvyšujú svoje vystavenie kreditnému riziku domácností.

NAD BUDÚCIM VÝVOJOM KREDITNÉHO RIZIKA NEFINANČNÝCH SPOLOČNOSTÍ PREVLÁDA POMERNE VÝRAZNÁ NEISTOTA

Z hľadiska finančnej stability je dôležitý pomerne stabilný vývoj zlyhaných podnikových úverov. Táto stabilita sa týka tak podielu, ako aj objemu zlyhaných úverov. Pozitívnym javom bolo v prvom polroku 2012 aktívne čistenie portfólia podnikových úverov prakticky vo všetkých segmentoch z pohľadu odvetvovej štruktúry úverov.

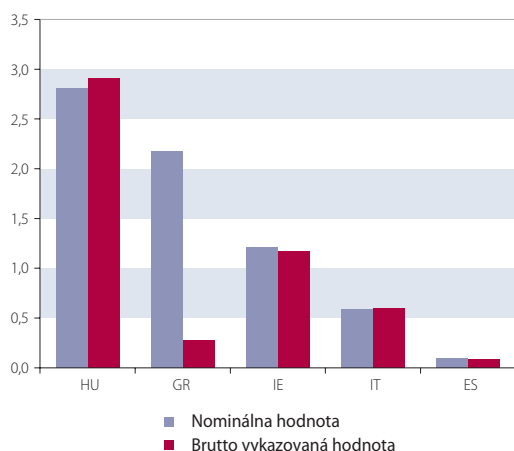
Napriek pozitívnemu vývoju viacerých ukazovateľov podnikového sektora pretrvávajú nad budúcim vývojom kreditného rizika podnikov otázky. Tieto otázky súvisia predovšetkým so štruktúrou domácej ekonomiky a štruktúrou portfólia podnikových úverov v bankovom sektore.

Zo štruktúry slovenskej ekonomiky vyplýva pomerne veľká závislosť od ekonomického vývoja našich hlavných exportných partnerov. Pri aktuálne skôr negatívnom vývoji ekonomickej aktivity v eurozóne je preto otázne, ako dlho bude slovenský podnikový sektor schopný udržať sa na rastovej dráhe, čo sa týka napr. tržieb, nových objednávok v priemysle a iných ukazovateľov. Táto neistota sa prejavuje aj na klesajúcom vývoji podnikateľskej dôvery na Slovensku.

Pri pohľade na vplyv vývoja v podnikovom sektore na stabilitu bankového sektora je nevyhnutné poznamenať, že banky financujú exportne orientované rastové odvetvia podnikového sektora (najmä automobilový priemysel) len v minimálnej miere. Pozitívne výsledky týchto odvetví preto nemusia priamo ovplyvniť kreditné riziko podnikov vo finančných inštitúciách. Na druhej strane, v portfóliu podnikových úverov je možné identifikovať vystavenia odvetviám, ktoré si jednak kvôli váhe v portfóliu a jednak kvôli svojim špecifickým vlastnostiam zaslúžia osobitnú pozornosť. Takýmto segmentom je napríklad stavebníctvo, kde ku koncu júna poklesli tržby na 81 % predkrízovej úrovne a ktoré naďalej predstavujú pre banky potenciálne riziko. Druhým dôležitým segmentom je trh komerčných nehnuteľností, kde možno pozitívne hodnotiť stabilný vývoj miery neobsadenosti na prijateľných hodnotách v kancelárskom segmente a mierny rast predajnosti nových bytov v rezidenčnom segmente.

Graf 6 Podiel investícií do dlhopisov emitovaných vo vybraných krajinách na celkovom portfóliu dlhopisov k 30. 6. 2012 (v %)

Zdroj: NBS.

KONCENTRÁCIA DOMÁCICH ŠTÁTNYCH DLHOPISOV

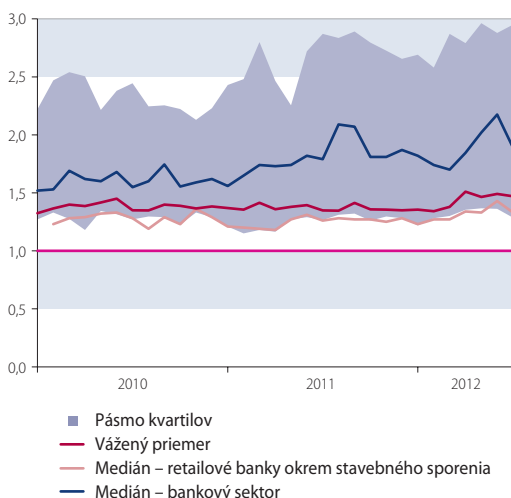
Vývoj investícií do cenných papierov sa tradične považuje za dôležitý faktor vplyvajúci na finančnú stabilitu. Od začiatku krízy sme boli svedkami dvoch príkladov globálnych problémov z opačného konca investičných stratégií. Prvým bol prípad komplexných štruktúrovaných dlhových nástrojov, ktorých problém sa prejavil už v roku 2008. Prudký pokles ich cien, aktivácia podporých nástrojov likvidity a zamrznutie ďalších emisií spôsobili bankám nielen v eurozóne obrovské straty. Druhým príkladom bol ostro kontrastujúci prípad jednoduchých, transparentných a z hľadiska regulácie bezrizikových štátnych dlhopisov Grécka. Z reštrukturalizácie gréckeho dlhu sa malo možnosť veľmi bolestivo poučiť množstvo bánk v eurozóne, Slovensko nevyvímajúc. Preto je dnes nesporne pozitívnym javom, že slovenský bankový sektor prakticky neinvestuje do komplexných dlhových nástrojov a že vystavenie dnes problémovým štátom je na akceptovateľnej úrovni.

Na druhej strane, v bankovom sektore rástla koncentrácia domácich štátnych dlhopisov. V porovnaní s predkrízovým obdobím sa ich podiel na celkových aktívach takmer zdvojnásobil a pohybuje sa na úrovni 18 %. Treba pripomenúť, že slovenský bankový sektor je tak vystavený nielen fungovaniu domácich verejných financií, ale aj vnímaniu suverénneho rizika v eurozóne, ktoré do veľkej miery ovplyvňuje aj ceny slovenských štátnych dlhopisov.

Z TRHOVÝCH RIZÍK SA JAVÍ AKO NAJVÝRAZNEJŠIE ÚROKOVÉ RIZIKO

Trhové riziká sú pre bankový sektor ako celok v porovnaní s kreditným rizikom menej významné. Ako najvýznamnejšie sa javí úrokové riziko spolu s rizikom suverénnych štátov. Relatívne veľký podiel dlhových cenných papierov vykazovaných v portfóliu cenných papierov držaných do splatnosti však výrazne prispieva k zmierňovaniu daného rizika.

Graf 7 Ukazovateľ likvidných aktív

Zdroj: NBS.

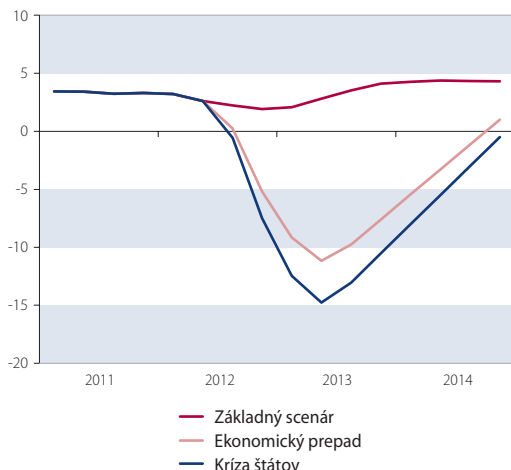
Aj keď devízové a akciové riziko mierne rástlo v porovnaní s koncom roka 2011, tieto riziká možno naďalej hodnotiť ako relatívne bezvýznamné z pohľadu sektora ako celku.

Rast podielu vkladov domácností na celkových pasívach, podielu hypotekárnych záložných listov so zostatkovou splatnosťou 2 až 5 rokov, ako aj vysoký podiel primárnych vkladov na celkových pasívach vo všeobecnosti prispeli k zlepšeniu celkovej pozície likvidity v slovenskom bankovom sektore. Bankový sektor by preto v zásade nemal čeliť výraznejším rizikám vyplývajúcim z pozície krátkodobej ani dlhodobej likvidity.

MAKROSTRESOVÉ TESTOVANIE BOLO ZNOVA ZAMERANÉ NA TESTOVANIE ODOLNOSTI FINANČNÉHO SEKTORA PROTI NEPRIAZNIVÉMU VÝVOJU

Makrostressové testovanie bolo opäť zamerané na posúdenie odolnosti slovenského finančného

Graf 8 Medziročný rast HDP – základný a stresový scenár (v %)

Zdroj: NBS.

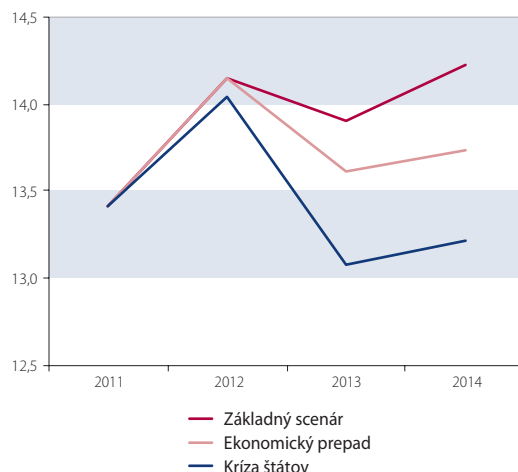
ho sektora proti nepriaznivým trendom v reálnej ekonomike a na finančných trhoch. Na skúmanie odolnosti sa vytvorili tri scenáre, ktoré v sebe zahŕňajú 2,5-ročné obdobie od konca prvého polroka 2012 do konca roka 2014. Základný scenár vychádza z oficiálnej predikcie NBS za druhý štvrtrok 2012. V rámci scenára sa predpokladá postupné zvyšovanie rastu reálneho hrubého domáceho produktu a pokles inflácie a nezamestnanosti. V rámci stresových scenárov „ekonomický prepád“ a „kríza štátov“ sa predpokladá výrazný pokles domácej ekonomiky na začiatku sledovaného obdobia pod vplyvom poklesu zahraničného dopytu. Stresový scenár „kríza štátov“ predpokladá negatívnejšie trendy najmä pod vplyvom intenzívnejšieho pôsobenia dlhovej krízy eurozóny. Detailnejší popis stresových scenárov sa nachádza v Analýze slovenského finančného sektora za prvý polrok 2012.

BANKOVÝ SEKTOR SA JAVÍ AKO POMERNE ODOLNÝ PROTI NEGATÍVNEMU VÝVOJU REÁLNEJ EKONOMIKY A VÝVOJU NA FINANČNÝCH TRHOCH

Odolnosť bankového sektora proti negatívnym scenárom ostala na pomerne vysokej úrovni aj ku koncu prvého polroka 2012. Kým v stresovom testovaní ku koncu roka 2011 zhoršovali mierne výsledky straty z gréckych štátnych dlhopisov, v aktuálnej verzii je negatívny dopad prehĺbený mierne prísnejšími scenármi aj dopadom legislatívnej zmeny v prípade bankového odvodu. Celková odhadnutá hodnota dodatočného kapitálu, ktorú by jednotlivé banky potrebovali na dosiahnutie stanovenej minimálnej hranice kapitálovej primeranosti, tvorí 0,1% vlastných zdrojov (k 30. 6. 2012) pri základnom scenári, 1,5% pri scenári „ekonomický prepád“ a 3,0% pri scenári „kríza štátov“.

Pomerne silné kapitálové vybavenie a predpokladaná schopnosť generovať úrokové príjmy

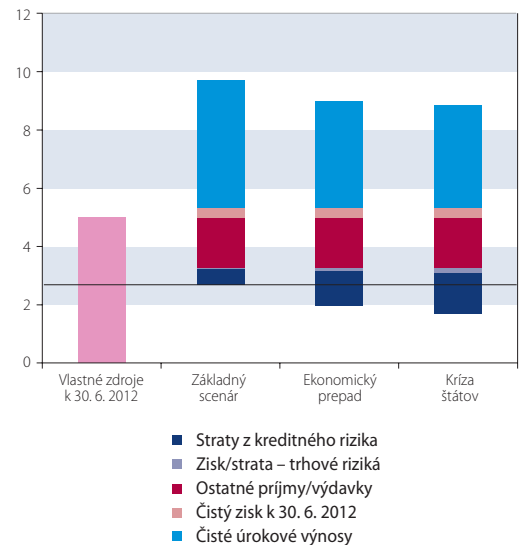
Graf 9 Vývoj ukazovateľa kapitálovej primeranosti sektora v závislosti od zvoleného scenára (v %)

Zdroj: NBS.

Poznámka: Odhady ku koncu každého roka už v sebe obsahujú aj podiel zisku za daný rok, ktorý by sa mal použiť na navýšenie vlastných zdrojov.

Graf 10 Vývoj najdôležitejších faktorov ovplyvňujúcich výšku vlastných zdrojov

Zdroj: NBS.

Poznámka: Údaje sú v miliardách eur a vyjadrujú odhady k 31. 12. 2014. V druhom až štvrtom stĺpci sú príspevky jednotlivých položiek ziskovosti k zvýšeniu/zníženiu vlastných zdrojov. Ostatné príjmy/výdavky tvoria najmä všeobecné prevádzkové náklady, ktoré znižujú objem zisku.

sú naďalej najvýznamnejšími faktormi, ktoré prispievajú k uvedenej odolnosti bankového sektora. Z jednotlivých typov rizík ostáva pre sektor ako celok najvýznamnejším kreditné riziko vyplývajúce z portfólia úverov poskytnutých nefinančným spoločnostiam. Vo viacerých bankách by však v závislosti od scenára straty z portfólia úverov poskytnutých domácnostiam prevyšovali straty vyplývajúce z kreditného rizika podnikov. V niektorých bankách by aj straty z trhových rizík tvorili výrazný podiel na celkových stratách.

HLAVNÉ RIZIKÁ FINANČNEJ STABILITY V STREDNODOBOM HORIZONTE

Základné riziká, ktoré budú ovplyvňovať finančnú stabilitu budúci rok, môžeme rozdeliť do štyroch skupín.

Prvou je otázka strát, ktoré môže bankový sektor utŕžiť v rámci svojich úverových aktivít. Ako ukazuje makrostresové testovanie, bankový sektor ostáva vystavený kreditnému riziku podnikov, ktoré predstavuje najväčší zdroj kreditného rizika. Pri pohľade na pokles ekonomickej aktivity vo viacerých členských štátoch Európskej únie vrátane našich hlavných obchodných partnerov je zrejmé, že sa ani napriek aktuálne priaznivému vývoju v SR nemôžeme spoliehať na trvácnosť priaznivých trendov. Nie je vylúčené, že makroekonomická situácia sa v budúcom roku skomplikuje. Takýto scenár sa týka aj kreditného rizika domácností, ktorých solventnosť do veľkej miery určuje trh práce. Treba však povedať, že banky si uvedomujú tieto rôzne kanály kreditného rizika a prípadný negatívny vývoj ich nezastihne celkom bezbranne. Slovenský bankový sektor má nielen skúsenosť

z roku 2009, ako pracovať s klientmi, ktorí majú problém so splácaním záväzkov, ale aj dostatočnú kapacitu čeliť podobným stratám. Napriek tomu toto riziko netreba podceňovať a banky ho majú do veľkej miery pod kontrolou.

Druhým rizikom je vysoká koncentrácia investícií bankového sektora do domácich štátnych dlhopisov. Napriek tomu, že Slovensko ešte stále jednoznačne patrí medzi najúspešnejšie krajiny eurozóny, čo sa týka stavu verejných financií, skúsenosť ukazuje, že ceny slovenských štátnych dlhopisov relatívne citlivo reagujú na pohyby cien dlhopisov ostatných členských štátov eurozóny. Koniec roka 2011 ukázal, že aj krátkodobý a mierne výkyv cien domácich štátnych dlhopisov môže viesť k výraznejším stratám v bankovom sektore. Dôvodom je práve spomínaná vysoká koncentrácia tejto expozície. Strata z precenenia je však do veľkej miery účtovnou záležitosťou a bankový sektor ju dokáže eliminovať, ak dlhopisy účtuje v portfóliu finančných nástrojov držaných do splatnosti. V tom prípade sa volatilita cien neprejaví na kapitáli ani na hospodárení banky. Práve z tohto dôvodu je toto riziko, pokiaľ ide iba o otázky pohybu trhových cien, zvládnuteľné a nemalo by predstavovať ohrozenie stability bankového sektora.

Tretím, oveľa závažnejším rizikom je schopnosť bánk generovať zisk, ktorý je v súčasnom regulačnom prostredí nevyhnutnou podmienkou fungovania bánk. Týka sa to nielen ich schopnosti poskytovať úvery podnikom a domácnostiam, ale aj ich schopnosti čeliť stratám prostredníctvom posilňovania vlastných zdrojov. Na túto súvislosť upozorňujú aj výsledky makrostressového testovania, kde zisk bánk a najmä schopnosť generovať úrokové príjmy hrá kľúčovú úlohu v odolnosti bankového sektora proti negatívnym šokom. Preto je spomínaný pokles zisku zlou správou pre finančnú stabilitu. Navyše dôvody poklesu zisku majú skôr štrukturálny ako dočasný charakter.

Prvým je spomínaná kombinácia spomalenia úverovej aktivity a poklesu marží, v ktorej slovenský trh nie je v rámci eurozóny výnimkou. Druhým sú vonkajšie faktory, ako je napríklad zavedenie mimoriadneho odvodu bankových inštitúcií. V tomto kontexte sa často spomínajú aj iné dane alebo odvody, napríklad daň z finančných operácií (*Financial Transaction Tax*). Nebezpečenstvo oboch spomenutých faktorov nižšej ziskovosti slovenského bankového sektora spočíva najmä v externom charaktere. Individuálne banky nemajú takmer nijaký vplyv na silu dopytu po úveroch ani na implementáciu fiškálnych pravidiel.

Štvrté riziko vplyvajúce na finančnú stabilitu na Slovensku vychádza z kombinácie vysokej miery zahraničného vlastníctva lokálnych bánk a ideologického smerovania európskej finančnej regulácie. Aktuálna filozofia finančnej stability EÚ sa zatiaľ opiera o stabilné fungovanie národných ekonomík vrátane ich finančných sektorov. Finančná stabilita Európskej únie či eurozóny je potom výsledkom stabilného fungovania národných bankových sektorov. Nie celkom nový, ale silnejúci ideologický smer sa zameriava na stabilitu a efektívne fungovanie veľkých európskych bankových skupín. V tomto prístupe sa dosiahne finančná stabilita v Európskej únii či eurozóne, ak sú stabilné a ziskové najväčšie európske bankové skupiny. Pre malé členské štáty s vysokou mierou zahraničného vlastníctva bánk z toho vyplývajú viaceré riziká. Malá zanedbateľná pobočka veľkej európskej bankovej skupiny, ktorá pre danú skupinu nepredstavuje faktor ziskovosti či stability, môže zohrávať kľúčovú ekonomickú úlohu v niektorom malom členskom štáte. Táto asymetria vytvára predpoklad zatienu finančnej stability malého členského štátu záujmami veľkej európskej bankovej skupiny. Význam tohto rizika je umocnený postupným obmedzovaním právomocí lokálnych autorít, ktoré majú na starosti zabezpečenie finančnej stability.